

ՊՐՈՖ. Ն. Ա. ՏՐՈՒՑԿԻ

Կ Ո Ր Ն Գ Ա Ն

633
S-99

18 973

04 AUG 2010

633

5-99

այ

ՊՐՈՖ. Ն. Ա. ՏՐՈՒՑԿԻ

ԿՈՐՆԳԱՆ

1008
36095

1935

ՅԵՐԵՎԱՆ

24 AUG 2013

ՅԵՐԿՈՒ ԽՈՍՔ

Համ. Կ. (Բ) Կուսակցության XVII համագումարում ընկ. Ստալինը բացառիկ խորությամբ տվեց անասնապահության հետամնացության պատճառների քննադատականը և նշեց նրա վերելքի ուղիները: Ընկ. Ստալինի այդ ցուցումների շնորհիվ, 1934 թվին բեկում մտցվեց հանրապետության վողջ անասնապահական տնտեսության մեջ: Այժմ մեր խնդիրն է ամրապնդել անասնապահության հետագա ել ավելի նշանակալից վորակական ու քանակական վերելքը:

Անասնապահության վերելքն ապահովող միջոցառումների շարքում ամենաառաջնակարգ տեղերից մեկն է գրավում կերրի բազայի ընդարձակման խնդիրը, մասնավորապես կոլտնտեսությունների ու խորհրդային տնտեսությունների դաշտավարության մեջ բազմամյա լոբազգի կերաբույսեր (կորե-

զան, ապուշտ և այն) մտցնելու խնդիրը։
Հայաստանի նման լեռնային մի յերկրի համար ցանքադաշտերում բազմամյա լուբազգի կերաբույսեր մտցնելը և խոտաբույսերի ցանքաշրջանառութիւն կերառելը, բացի այն, վոր ավելացնում և խորհանտեսութիւնների ու կոլտնտեսութիւնների կերի ռեսուրսները, դրա հետ միասին լուծում են աւան հողի բերրութեան վերականգնման և շարունակաբար բարձր բերք ստանալու խնդիրը։

Հայտնի յի, վոր բազմամյա լուբազգի խոտաբույսերը հողը հարստացնում են ազոտով և բարելավում են նրա կառուցվածքը։ Միևնույն դաշտում այդ խոտաբույսերի 2 — 3 տարվա ցանքի շնորհիվ մոլախոտերն արմատապես վոջնչանում են, և ապահովվում են նրանց հաջորդող կուլտուրայի բարձր, տընտեսապես եֆեկտավոր բերքը։

Սակայն խիստ կտրված լեռնային լեռնաֆունիցող մի յերկրի համար առանձնապես կարևոր է այն, վոր բազմամյա խոտաբույսերը հողապահպանութեան իրենց

ընդունակութեամբ յետ չեն մնում անտառային բուսականութիւնից։

Բազմամյա խոտաբուսականութիւնը թեք լեռնալանջերի հողաշերտը լվացվելուց և մերկացվելուց պաշտպանելու ամենաձեռնառու և արդյունավետ միջոցներից մեկն է։

«Կուբայի սպանական պլանտատորները հրդեհում ելին լեռնալանջերի անտառները և այդ հրդեհից առաջացած մոխրից ստանում պարարտանյութ, վորը բաժականացնում էր խիստ յեկամտաբեր սուրճի թրփերի միայն մեկ սերնդին. նրանց ինչ գործն էր, թե այնուհետև տրոպիկական հեղեղները սրբում ելին հողի վերին անպաշտպան շերտը՝ իրենց յետևը թողնելով մերկացած ժայռեր»*)։

Յի. Ենդելսը կես դար առաջ այսպես է բնորոշել կապիտալիստական գիշատիչ հողագործութիւնը։ Մարգա-արոտային հողերի վարելուն, վոր տեղի ունի մեր վորոշ գյուղերում ու կոլտնտեսութիւններում,

*) Фр. Энгельс. — Диалектика природы, изд. 6-ое, стр. 57.

պետք է վերջ տալ, վորովհետեւ այդ ավելի-
յե մեծացնում տնտեսական ոգտագործու-
մից դուրս յեկող հողային տարածություն-
ները, վորոնք կապիտալիստական անտնտե-
սավարական հողոգտագործման հետեանքով
վեր են ածվել մերկ ժայռերի: Մեր հան-
րապետության վորոշ լեռնային շրջաննե-
րում քիչ չեն այդպիսի տարածություննե-
րը: Այդ վարված մարգա-արոտային տա-
րածություններն անհրաժեշտ է վերականգ-
նել և պիտանի դարձնել ոգտագործման
համար՝ բազմաձյա խոտացանության մի-
ջոցով:

Լեռնային շրջանների մարգա-արոտնե-
րը և վարելահողերը հանդիսանում են սո-
ցիալիստական անասնապահության կարե-
վորագույն հիմքը:

Սոցիալիստական հողագործության ճիշտ
դրվածքով մենք պետք է կանխենք և թույլ
չտանք սոցիալիստական արոտների և դաշ-
տերի բերրիության անկում և ել ավելի ըն-
դարձակենք սոցիալիստական անասնապա-
հության կերի բնուրանները:

Պրոֆ. Տրոիցկու սույն գրքույկն այս
կարեւորագույն աշխատանքներում կարող է
մեծ ոգնություն ցույց տալ սոցիալիստա-
կան անասնապահության ֆրոնտում աշ-
խատողներին:

Ս. ԻՍՍՀԱԿՅԱՆ

Կ Ո Ր Ն Գ Ա Ն

Կորնդանը բաղմամյա խոտ է, վոր վաղուց արդեն, վորպես կուլտուրա, հայտնի յե շատ յերկրներում: Առաջին անգամ կորընգան մշակել սկսեցին սրանից 400 տարի առաջ Ֆրանսիայում, վորտեղից նա արագ տարածվեց ամբողջ Յեվրոպայում: Ներկայումս կորնգանի կուլտուրան մեծ չափով տարածված է ամբողջ Յեվրոպայում և Հյուսիսային Ամերիկայում: ԽՍՀՄ-ում կորընգանը տարածված է զլխավորապես հարավային շրջաններում: Անդրկովկասում, մասնավորապես Հայաստանում, կորնգանի կուլտուրան տեղ-տեղ բավականին ուժեղ է տարածված: Մինչև իմպերիալիստական պատերազմը, 1910—11 թ. թ., ներկայիս Կոտայքի, Ախտալի ու Նոր-Բայազետի շրջանների սահմաններում կորնգան շատ է ցանվել: Պատերազմի և դաշնակների տիրապետության ժամանակ կորնգանի կուլ-

տուրան Հայաստանում համարյա բոլորովին անհետացավ և միայն Խորհրդային Իշխանության ժամանակ նա նորից սկսեց տարածվել: 1926 թ. արդեն Հայաստանում կատարված գյուղատնտեսության հետազոտությունը շատ ջրջաններում հայտարբերեց կորնգանի ցանքեր, և այն ժամանակվանից մինչև այժմ կորնգանի ցանքի տարածություններն ավելի ու ավելի յեն լայնանում մեր խորհրդային տնտեսությունում: Հայաստանում մշակվող կերախոտերի մեջ կորնգանն իր տարածությունում առավելագույնը հատ յերկրորդ տեղն է բռնում:

Պետք է նշել, վոր Սևանի ջրջակա գյուղերում հայտարբերվել են կորնգանի շատ հին ցանքեր, վորոնք վաղուց ի վեր, մոտ 70 տարի, գուցե և մոտ 100 տարի յի, վոր ցանվում են իրենց սերմերով: Կասկած չկա, վոր այդ տեղական հին տեսակները պետք է մեծ արժեք ունենան և նրանց վրա հարկավոր է ուշադրություն դարձնել խորհրդային տնտեսությունների և կոլտնտեսությունների

ների կորնգանի ցանքը լայնացնելու համար:

ԲՈՒՅՍԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

Կորնգանը բաղմամյա խոտաբույս է, վորի առանձին թփերը կարող են յերկար ապրել (12 տարի և ավելի): Նրա արմատն ուղիղ ու յերկար է և կարող է շատ խոր, մի քանի մետր թափանցել հողի մեջ: Յեթն հողի տակ համատարած ժայռ է, կորնգանի արմատները փափում են նրա մակերեսին և ճյուղավորվելով անցնում են ժայռի ճեղքերով: Հողի մակերեսի մոտ արմատի հենց բնից դուրս են գալիս բաղմաթիվ տերևներ և ցողուններ: Կորնգանի մի քանի տեսակների ցողունները բարձրանում են բոլորովին ուղղաձիգ, մյուսները՝ թեք: Ցողունները բաղկանին պինդ ու հաստ են և 70—100 սմ բարձրությամբ ունեն: Բացի արմատային տերևներից, ցողունների վրա ևս տերևներ կան: Ցողունների վրա վորքան շատ տերևներ լինի, այնքան կորնգանի տվյալ տեսակն ավելի յի պիտանի, վորովհետև ավելի շատ խոտ կտա: Ցողունների գագաթին դասավորված են կորնգանի վարդա-

գույն ծաղիկները՝ հալածված յերկարա-
վուն հասկի ձեով: Պտուղներն ամուր են,
փայտացած թաղանթով, կարճ փշերից
կազմված սանրիկով: Յուրաքանչյուր պտղի
մեջ գտնվում է բավականին խոշոր մի
սերմ:

ԿԵՐԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Կորնդանը գերազանցապես խոտհարքա-
յին բույս է և ամենուրեք մշակվում է
առավելապես իբրև հնձելու խոտ, շատ քիչ
գեպքերում՝ իբրև արոտային կեր: Կորն-
դանը մեծ մասամբ ապրիս է մեկ հունձ.
կան նաև յերկու հունձ տվող տեսակներ,
բայց գեպքեր են յեղել, յերբ նույնիսկ
ստացվել է կորնդանի յերեք հունձ: Հայաս-
տանում կորնդանը մեծ մասամբ տալիս է
մեկ հունձ, բայց այստեղ ել յեղել են յեր-
կու հնձի գեպքեր: Կասկած չկա, վոր լավ
տեսակներ ընտրելով, լավ մշակելու և լավ
խնամքի գեպքում, Հայաստանի շատ վայ-
րերում, բացի ամենաբարձր լեռնային վայ-
րերից, կարելի էլինի ստանալ կորնդանի
յերկու հունձ: Յեթն կորնդանն իր ժամա-
նակին հնձվի, խոտը փափուկ և սննդարար

կլինի: Վորպես արոտային կեր ևս կորն-
դանը լավ է: Նա արժեքավոր է նրանով,
վոր անասունները կարելի չե արածեցնել
մաքուր կորնդանի մեջ, և գրանից անա-
սունները փորուսուցք չեն ստանա, մի բան,
վորից պետք է զգուշանալ՝ անասուններն
առվույտի և յերեքնուկի դաշտում արածեց-
նելիս: Սակայն պետք է հիշել, վոր կորն-
դանն արածեցնելուն այնքան ել չի դիմա-
նում, ուստի շատ արածեցնելը նրան կո-
րլստի չե մատնում:

Կորնդանն առանձնապես արագ է վոչըն-
չանում, յերբ նրա դաշտում վոչխարներ են
արածեցնում: Ուստի լավ է արոտի վե-
րածել կորնդանի հին դաշտերը, վորտեղ
կորնդանն արդեն սկսում է դուրս քշվել
այլ խոտաբույսերի կողմից:

ԿՈՐՆԳԱՆԻ ՊԱՀԱՆՋԸ ԿԼԻՄԱՅԻ ՅԵՎ ՀՈՂԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

Կորնդանն ամենայն դաշտադիմացիուն կե-
րախոտերից մեկն է: Առանց արհեստական
վոռոգման նա կարող է բուսնել այնպիսի
վայրերում, վորտեղ առվույտն առանց

Ջրեկու հնարավոր չե մշակել: Միայն կորընգանի յերիտասարդ բույսերն են, վոր ավելի պահանջկոտ են խոնավության նկատմամբ: Կորնգանը ցրտին դիմանում և և ձմրան ցրտից չի վախենում նույնիսկ ձյուն քիչ լինելու դեպքում: Միայն սկզբնական շրջանում յերիտասարդ կորնգանն ավելի զգայուն և ցրտի նկատմամբ: Դրա համար ել, յեթե ձմեռը սակավածյուն և լինում, աշնանից կորնգան ցանկը վտանգավոր և: Կորնգանը հողի նկատմամբ շատ քիչ և պահանջկոտ: Նա կարող և մշակվել այնպիսի աղքատ և խճոտ հողերում, վորտեղ այլ կերպիտները վատ են աճում: Կորնգանը լավ աճում և շատ կիր պարունակող հողերում: Աղքատ, կրային հողերը, վորոնք կրի առատության պատճառով ուրիշ կուլտուրաների համար պիտանի չեն, կորնգանի համար պիտանի յեն: Կորնգանի մեծ բերք ստանալու համար հարկավոր են միայն փրկուեն, ջուր ներս ծծող հողեր, վորպեսպի բույսը կարողանա իր արմատներն ավելի խոր տանել: Հողի մեջ ավելորդ ջուր կորնգանը չի սիրում, ուստի նա վատ և

աճում ցածրադիր վայրերում և հովիտներում, իսկ լեռների լանջերում և բարձունքներում լավ և աճում: Արհեստական վոռողումն զգալի չափով բարձրացնում և կորնգանի բերքը: Այն տեղերում, ուր կորնգանն առանց վոռողելու տալիս և մեկ հունձ, ջրեկու դեպքում կարելի յե ստանալ յերկու հունձ, յեթե միայն ամառը բավականին յերկարում և: Կորնգանն աղյու հողեր չի սիրում: Կորնգանի բերքը խիստ պակասում և, յերբ ցանվում և ամրացած հողում, և յերբ յենթահողն այնքան պինդ և լինում, վոր ջուրը հողի մեջ մտնել չի կարողանում: Ընդհանրապես Հայաստանում կորնգանը կարող և մշակվել համարյա ամեն տեղ—թե միջին լեռնային և թե բարձր լեռնային գոտում: Ցածրադիր շրջաններում՝ Յերևանյան հարթավայրում կորնգանի կուլտուրան տարածվել չի կարող: Ուժեղ շոգը դժվարացնում և նրա մշակութունն առանց վոռողելու, իսկ շոգ կլիմայում, յեթե կորնգանը ջրվում և, կարող և խիստ կերպով փլատիկ պարագիտային սնկերից: Միջին լեռնային գոտում, լեռների լանջերում և բլուրներում, սարահարթերում մշա-

կելու համար կորնգանն ամենահարմար
կերախոտն է: Կորնգանը ցանելուց հետո
կարող եմնալ յերկար տարիներ: Կան կորըն-
գանի ցանքեր, վորոնք 12 տարի լավ
դիմացել են: Համենայն դեպս 5—6 տարի
կորնգանը հեշտությամբ կարող է մնալ,
յեթե ցանքաշրջանառության մեջ չի:

Առաջին տարին կորնգանը թույլ է զար-
գանում, և սովորաբար կարելի չի ամրան
վերջին մեկ փոքր հունձ վերցնել: Բայց
կան կորնգանի տեսակներ և նույնիսկ տե-
ղական տեսակներ, վորոնք լավ զարգա-
նում և ծաղկում են նույնիսկ առաջին տա-
րին, տալով լավ, բերքաշատ հունձ: Կորըն-
գանի սերմերի յարովկոցացիան արագացնում
է նրա զարգացումը:

Քանի վոր կորնգանը յերկարամյա կուլ-
տուրա չի, ապա այլ կուլտուրաների շար-
քում կարող է զանազան տեղեր գրավել:
Բաղմոմյա կերաբույսերի ցանքաշրջանա-
ռություններում կորնգանը կարող է գրավել
նույն տեղերը, ինչ վոր առօրեյտը և յե-
րեքնուկը առավելապես շարքահերկ կուլ-
տուրաներից հետո, վորպես զարնան յեն-

թացանք, վորպեսզի հողը նախորոք հիմա-
վորապես ազատվի մոլախոտերի սերմե-
րից: Իսկ յեթե ցանկալի չի կորնգանն
ավելի յերկար ժամանակ ոգտագործել,
ապա գերադասելի չի այն ցանել ցանքա-
շրջանառությունից դուրս: Այն դեպքում,
յերբ ցանկալի չի մարգագետին դարձ-
նել բարձր լեռնային և միջին լեռնային գո-
տում այն թեք լանջերը, կամ աղքատ, խը-
ճուտ հողերը, վորոնք առաջ վորեկ կուլ-
տուրայի տակ են յեղել—այդ դեպքում կո-
րնգանն այդ նպատակի համար ամենա-
հարմար մշակույթն է հանդիսանում: Այդ-
պիսի դեպքում անհրաժեշտ է սովորականից
մի քիչ ավելի խիտ կորնգանի ցանք կա-
տարել, և նա մի քանի տարի շարունակ կա-
հնձելու լավ խոտակաղմ, վորից հետո այդ
հողամասը բնական ճանապարհով բավակա-
նին արագ կդառնա մարգագետին: Կորնգանն
այդպիսի մարգագետնում յերկար պահպան-
վում է: Ամենից լավ և ամենից արագ այդ-
պիսի մարգագետնացումը լինում է կարտո-
ֆիլի տեղում: հացահատիկային դաշտերից
հետո մոլախոտերը ցրվելուց հետո համար
անհրաժեշտ է լեռնային և լեռնաշղթայից մշակում
կատարել:

1800/1
36095

ԿՈՐՆԳԱՆԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱՆ

Կորնդանի, ինչպես և բոլոր բազմամյա ցանովի խոտաբույսերի համար անհրաժեշտ է հողը խնամքով նախացանքային մշակութային յենթաբերել, վորպեսզի ապահովվի մոլախոտերի վոչնչացումը:

Կորնդանը լավ աճում է հատկապես շաքաճերկ կուլտուրաներից հետո (կարտոֆիլ, ճակնդեղ և այլն): Լավ բերք ստանալու և մոլախոտերը վոչնչացնելու համար, հանձնարարվում է հողը խոր վարել աշնանից, իսկ գարնանը յերեսվարից հետո լավ փոցխել: Կորնդանը կարելի յե ցանել վաղ գարնանը, յեթե վտանգ չկա ուշ սառնամանիքներից: Կորնդանը ծլում է բավական դանդաղ: Ծածկող բույսի հետ կորնդանը սովորաբար պակաս բերք է տալիս, քան առանց նրան: Յանքը կարելի յե կատարել և՛ շաղպացանով, և՛ շարքացանով. վերջինս, իհարկե, ավելի լավ է: Շաղպացանի դեպքում, նայած հողին, պետք է ցանել 120-ից մինչև 140 կգ մեկ հեկտարին, իսկ շարքացանով՝ 100-ից մինչև 120 կիլոգրամ, յեննելով սերմերի անտեսական

պիտանիությունից: Կորնդանի ծիլերն առաջին շրջանում աճում են դանդաղ և կարող են մոլախոտերով ծածկվել, ուստի պետք է քաղհանել:

Յեթե առաջին տարվա վերջին կորնդանը բավական աճել է, պետք է հնձել: Յերկրորդ տարվանից սկսած՝ լրիվ բերք է ստացվում: Հայաստանում մինչև այժմ՝ կորնդանի բերքը մի հնձի դեպքում հեկտարից հասնում է 2—4 տոննի, իսկ յերկու հնձի դեպքում՝ 4—6 տոննի: Տեսականորի ճիշտ ընտրության և կանոնավոր մշակելու դեպքում հնարավոր է մինչև 8 տոնն բերք ստանալ:

Կորնդանը պետք է հնձել ծաղկելու սկզբին. յեթե հունձն ուշանում է, ցողունները կոշտանում են, ստացվում է կոշտ խոտ և կորցնում է իր սննդարարության զգալի մասը: Յերկու հնձի դեպքում առաջին հունձը պետք է անել մինչև ծաղկելը:

Կորնդանի խոտը լավ և արագ է չորանում, բայց բերքն զգուշությամբ պետք է հավաքել, վորովհետև նրա տերեւները չոր վիճակում հեշտ են թափվում:

ԿՈՐՆԹԱՆԻ ՅԱՆՔԸ ՍԵՐՄԱՑՎԻ ՀԱՄԱՐ

Սերմ կարելի չէ հավաքել կամ կորնգանի սովորական ցանքերից, կամ սերմացվի համար ցանված հատուկ ցանքերից: Հատուկ ցանքերը, լայնաշարք ցանքի դեպքում, մեծ քանակությամբ սերմ են տալիս, միջին թվով՝ հեկտարից 5—8 ցենտներ:

Կորնգանի սերմը համահավասար չի հասունանում և յեթե ժամանակին չի հավաքվում, թափվում ե: Դրա համար ել սերմը պետք է հավաքվի մեծ զգուշությամբ:

Յեթե սերմացու կորնգանի տարածությունը փոքր է, կարելի չէ սերմը հավաքել ձեռքով, վորի համար պետք է կոպիտ կտուրից կարված ձեռնոցներ հագնել: Այդ դեպքում նախ հասունացած սերմը հավաքում են, վորից հետո մնացած կորնգանը հնձում են ու թողնում, վոր խրձերի մեջ սերմը հասունանա:

Յեթե սերմացու կորնգանի տարածությունը մեծ է, անհրաժեշտ է հնձելով հավաքել: Այդ դեպքում հունձը պետք է սկըսել այն ժամանակ, յերբ ծաղկեմինջի

ներքին ու միջին պտուղները հասունացել են: Հունձը պետք է անել վաղ առավոտյան, յերբ դեռ ցոլ կա նստած: Հնձած կորնգանը փոքրիկ խրձեր պիտի կապել և փոխադրել կալսելու տեղը, ուր և պետք է թողնել մինչև չորանալը: Խրձերը փոխադրելիս հարկավոր է նրա տակը բրեզենտ կամ վորեկե այլ բան փռել, վորպեսզի թափված սերմերը չկորչեն: Զորացած կորնգանը կալսվում է սովորական կարգով:

Կալսելուց հետո կորնգանի սերմացուն խնամքով չորացվում է և պարկերի մեջ պահվում չոր տեղ:

ԿՈՐՆԹԱՆԻ ՎՆԱՍԱՏՈՒՆԵՐԸ

Կորնգանը, մյուս կերախոտերի հետ համեմատած՝ ավելի քիչ է յենթարկվում վնասատուների հարձակման: Լինում են տարիներ, վոր բզեզը մեծ քանակությամբ սերմ է ուտում, և կորնգանի պտուղների մեծ մասը դատարկ է մնում: Յերբեմն կորնգանի տերևների վրա նստում է պարազիտային մի սունկ, վոր կոչվում է ալրային ցոլ. այս դեպքում կորնգանի տերևների վրա սպիտակ

փողի յե ցանված լինում: Ալրային ցողը
 յերևան ե գալիս խիստ խոնավության դեպ-
 քում—խոնավ հողերում, իսկ ջրելու դեպքում,
 յերբ ջուրը լճանում ե, կամ յերբ ցանքը
 չափից դուրս խիտ ե: Կորնգանի վրա առա-
 ջացող ալրացողի գեմ պետք ե ձեռք առնել
 նախագգուչական միջոցներ, այն ե՝ ալելի
 նոսր ցանք կատարել, զգուշությամբ կատա-
 րել զոռոգումը և ցանքի համար տեղի ձիւտ
 ընտրություն կատարել:

ՎԱՅՐԻ ԿՈՐՆԳԱՆԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

Հայաստանի լեռնային մասերում առատ
 քուսնում են վայրի կորնգանի զանազան
 տեսակներ: Նրանց կարելի յե բաժանել
 յերկու տիպի. առաջինն արոտայինն ե՝ կար-
 ճահասակ, տարածվող ցողուններով, իսկ յերկ-
 րորդը՝ խոտհարքայինը—բարձր, ուղղաձիգ
 ցողուններով:

Վայրի կորնգան շատ ե աճում Լոռում,
 Աղմաղանի լեռներում, Դարալագյաղի մո-
 տերքը, Սևանի շրջակայքում, Արագածի
 լանջերում: Վայրի կորնգանի խոտհարքա-
 յին տեսակները շատ արժեքավոր են, վորով-

հետև լավ հարմարվել են Հայաստանի կլի-
 մային, դիմացկուն են ու յերկարատև: Լոռ-
 վա գոնալ կայանում վայրի կորնգան մշա-
 կելու փորձերը շատ լավ արդյունք են տվել:
 Յեղել են դեպքեր, վոր կոլտնտեսականներն
 իրենց դաշտերում վայրի կորնգանի սերմեր
 են ցանել: Վայրի կորնգանի սերմ հավաքե-
 լու վրա պետք ե շատ մեծ ուշադրություն
 դարձնել: Ներկայումս մեծ քանակությամբ
 կուլտուրական կորնգանի սերմ ստանալ հնա-
 րավոր չե, վորովհետև, ընդհանրապես, մեղ
 մոտ՝ Միության մեջ նրանցից շատ քիչ կա:

Քանի վոր Հայաստանում այժքան առատ
 վայրի կորնգան կա, յեթե նրա սերմը հա-
 վաքելու գործը լավ կազմակերպվի, այդ
 կարող ե մեծ չափով ոգնել այդ հիանալի
 կերաբույսի մշակության ծավալմանը, վոր,
 անկասկած, Հայաստանում մեծ ապագա
 ունի:

Պատ. խմբագիր՝ Ս. Խոսեակյան
Վոճաբան՝ Հ. Հարությունյան
Սրբագրիչ՝ Խ. Յվաղյան

Գլավիտի լիազոր № Գ-77

Հրատ. № 210, պատվեր № 236, տիրած 2000

Հանձնվել և արտադրության 1935 թ. ապրիլի 14-ին
Ստորագրված և տպելու 1935 թ. մայիսի 11-ին

Գյուղհրատի տպարան, Յերևան, Նալբանդյան 11

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0295449

18573

15 400.

Проф. Н. А. ТРОИЦКИЙ

Э С П А Р Ц Е Т

Сельхозгиз

1935

Эривань